

KRAJAĆ (23) *vb impf*

Oba a jasne; w imp wahania.

inf krajać (6). ◇ *praes 1 sg* kraję (3), [krajãm]. ◇ *2 sg* krajiesz (1). ◇ *3 sg* kraje (3). ◇ *3 pl* krają (3).
◇ *praet 3 sg m* krajął (3). ◇ *3 pl m pers* krajali (1). ◇ *imp 2 sg* krąj (2). ◇ *1 pl* krąjmy (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. Ciąć, rozcinać na kawałki; scindere Mącz, Cn; conscindere, consecare Calep; concidere Cn (18) :
BibRadz II 118b *marg*; *Mącz* 371c; Coż bogacz wygrał iż ná sześ mis dáią/ Trzey ręcznik dzierzą
á dwa przedeń kráią. [...] Bogacz więcz nie ie aż wśzytko gotowo/ Vboślzy gdy chce y śmącno y
zdrowo. *RejZwierc* 226v; [Kráię/ et Kráiam/ Scindo. *Volck* Iii2].

krajać co (11): *BibRadz* II 118b *marg*; *RejPos* 192; *WujNT Ioann* 19/24; mogą wolnie przedawác
fukná/ y ná łokcie kráiąć ná Iármárkách *SarnStat* 1122. *Cf krajać co komu; co czym; »obrus krajać«.*

krajać co komu [= *dla kogo*] (2): *OpecŻyw* 38v; *Marczin vbogym Płáčz kraye RejKup* t7.

krajać co komu (1): niektore biją bicźmi záwiefiwłzy nogámi wzgorę/ drugim podeśwzy kráią foli
náfy puią *BielKron* 261v.

krajać co czym (3): *BielKron* 102v, 464v; á ón Trawnik vorány/ káz Rydlem kráiąć [...] Támże ón
darn niechay dobrze vbijáią *Strum* M2.

Zwroty: »[przed kim] obrus krajać« [jako wyraz niechęci, potępienia kogo] (1): Nálzy zacni
przodkowie/ chociay nie láiali/ Ale ćicho przed złemi/ obrufy kráiali. *RejZwierc* 79v. [Cf v przodkow
wálznych (iáko wiem) obrufy przed drugim rzeżáno: v łtołu iednego z nim śiedzieć/ w łzyku z nim
łtać niechćiano: teras gdy by kto z tymi zbrodniámi śiedzieć niechćiał/ záras mogli by łobie kázác
trune gotowác *GórnRozm* L2v].

»w sztuczki krajać« (2): *Conscindo* – W łtuczky kraię, lamię, targám, łziekę. *Calep* 244a, 244b.

W przén [co] (2) : [Pismo św.] Iełt iednym iáko mleko/ á drugim iáko twárde mięśo/ ktore dobrze
kráiąć y żwác máią/ ći ktorzy ná to łą obráni y zá miłtrze od Bogá dáni/ ktorzy mocne zęby máią.
SkarKaz 81a.

Zwrot: bibl. »serce krajać« *żałować* (1): łkruché w zakonie Páńłkim zálecono/ kiedy serce kráiąć
przez Ioelá kazano [Cf *scindite corda vestra et non vestimenta vestra Vulg Ioel* 2/13] *LatHar* 109.

2. Odcinać, wycinać, wytwarzać coś przez cięcie (5): Polaká nágo máłuią/ á z noźycámi/ á poštaw
fukná przed nim/ kráyże [!] łobie iáko raczyłz. *RejZwierc* 57v.

krajać co (4): Nowe łzaty obłocz albo kray/ s panienkami rozmawiy *Goski* A3v; Iż tu niéktórych
Figurek Ziól niedołtáło [...] sítáło łye to przez niepośpiech Formkráwáczá/ który tych Figurek kráiąć
dodężyć niemógł *SienLek* 256v. *Cf krajać co z czego; co komu.*

krajać co z czego (1): Dobré téż płucá łkopowé/ gdy s nich ćienkié łkiby kráie/ á ciepłó ná śinné
miełtcá przykláda. *SienLek* 148v.

krajać co komu (1): w ciepłey izbie łiedzi á grzanki łobie do piwá kráie *RejZwierc* 67.

Synonimy: **1.** ciąć, rozcinać, rzezać; **2.** odcinać, wycinać, wyrzynać,

Formacje współrdzenne: *krajać się, nakrajać, pokrajać, przykrajać, rozkrajać, skrajać, wykrajać;*
kroić, odkroić, okroić, podkroić, przekroić, przykroić, rozkroić, skroić, ukroić, wkroić, wykroić, wykroić
się, zakroić; okrawać, podkrawać, przekrawać, przykrawać, rozkrawać, ukrawać, zakrawać.

Cf **KRAJANIE, KRAJANY**

MB